COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 21.11.2024
COM(2024) 542 final

2024/0300 (NLE)

Propunere de

DECIZIE DE PUNERE ÎN APLICARE A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2009/1008/UE de autorizare a Republicii Letonia în vederea aplicării în continuare a unei măsuri de derogare de la dispozițiile articolului 193 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată

EXPUNERE DE MOTIVE

În conformitate cu articolul 395 alineatul (1) din Directiva 2006/112/CE din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (denumită în continuare „Directiva TVA”[1]), Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, poate autoriza orice stat membru să introducă măsuri speciale de derogare de la dispozițiile directivei respective pentru a simplifica procedura de colectare a TVA sau pentru a preveni anumite forme de evaziune fiscală sau de evitare a obligațiilor fiscale.

Printr-o scrisoare trimisă la 29 aprilie 2024 și înregistrată de Comisie la 2 mai 2024, Republica Letonia (denumită în continuare „Letonia”) a solicitat autorizarea de a continua să aplice o măsură de derogare de la articolul 193 din Directiva TVA, care stabilește persoana căreia îi revine obligația plății TVA. Odată cu scrisoarea respectivă, Letonia a trimis un raport privind aplicarea măsurii.

Printr-o scrisoare trimisă la 4 iulie 2024, Comisia a solicitat informații suplimentare, iar Letonia a răspuns prin scrisoarea înregistrată de Comisie la 12 august 2024.

În conformitate cu articolul 395 alineatul (2) din Directiva TVA, Comisia a informat celelalte state membre, prin scrisori datate 3 septembrie 2024, și Italia, prin scrisoarea din 4 septembrie 2024, cu privire la cererea înaintată de Letonia. Printr-o scrisoare din data de 5 septembrie 2024, Comisia a informat Letonia că deține toate informațiile necesare pentru a analiza cererea.

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Temeiurile și obiectivele propunerii

Ca regulă generală, articolul 193 din Directiva TVA prevede că TVA se plătește, în mod normal, de către orice persoană impozabilă care efectuează o livrare de bunuri sau o prestare de servicii.

În conformitate cu articolul 395 din Directiva TVA, statele membre pot aplica măsuri de derogare de la dispozițiile directivei respective pentru a simplifica procedura de colectare a TVA sau pentru a preveni anumite forme de evaziune fiscală sau de evitare a obligațiilor fiscale, dacă aceste măsuri au fost autorizate de Consiliu.

La 29 aprilie 2024, Letonia a solicitat continuarea aplicării mecanismului de taxare inversă în cazul tranzacțiilor de pe piața lemnului, care presupune desemnarea persoanei căreia îi sunt furnizate aceste bunuri sau servicii drept persoana căreia îi revine obligația plății TVA.

Măsura de derogare pentru Letonia a fost inițial acordată prin Decizia 2006/42/CE a Consiliului[2] până la 31 decembrie 2009 și prin Decizia de punere în aplicare 2009/1008/UE a Consiliului[3] până la 31 decembrie 2012. Autorizația de a aplica derogarea a fost ulterior prelungită prin Decizia de punere în aplicare 2013/55/UE a Consiliului[4] până la 31 decembrie 2015, prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/2396 a Consiliului[5] până la 31 decembrie

---

1 JO L 347, 11.12.2006, p. 1.
2 JO L 25, 28.1.2006, p. 31.
3 JO L 347, 24.12.2009, p. 30.
4 JO L 22, 25.1.2013, p. 16.
5 JO L 332, 18.12.2015, p. 142.

2018, prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/2006 a Consiliului[6] până la 31 decembrie 2021 și prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/81 a Consiliului[7] până la 31 decembrie 2024.

Potrivit Letoniei, piața lemnului, care este unul dintre cele mai importante sectoare ale economiei sale, este deosebit de sensibilă la frauda în domeniul TVA, deoarece este dominată de un număr mare de mici operatori locali și furnizori individuali, iar circulația materialelor și tranzacțiile aferente sunt dificil de urmărit. Întreprinderile care își desfășoară activitatea în acest sector pot să nu fie supuse obligațiilor de înregistrare, iar acest lucru poate conduce la tranzacții nedeclarate. Astfel, există un risc semnificativ ca unii operatori să se sustragă plății TVA. Natura pieței și a întreprinderilor implicate a condus la fraude în domeniul TVA, considerate de autoritățile fiscale letone ca fiind dificil de controlat. Pentru a combate acest abuz, acestea au introdus mecanismul de taxare inversă în cazul tranzacțiilor de pe piața lemnului, care s-a dovedit a fi foarte eficace și a condus la o reducere semnificativă a fraudei în materie de TVA în acest sector.

În plus, potrivit autorităților letone, această măsură specială nu are un impact negativ asupra valorii totale a veniturilor din TVA colectate în etapa consumului final și, prin urmare, nu afectează resursele proprii ale Uniunii provenind din TVA.

Derogările sunt în general acordate pentru o perioadă limitată de timp, pentru a permite o evaluare a caracterului adecvat și eficace al măsurii speciale și pentru a acorda statelor membre timpul necesar pentru a introduce alte măsuri convenționale la nivel național pentru a monitoriza circulația materialelor, plata TVA și conformitatea persoanelor impozabile, ceea ce ar combate problema respectivă până la expirarea măsurii de derogare, făcând astfel ca o prelungire a derogării să fie inutilă. O derogare care permite utilizarea mecanismului de taxare inversă este acordată numai în mod excepțional pentru anumite domenii unde se observă fraude și constituie un mijloc de ultimă instanță.

Letonia a solicitat prelungirea măsurii până la 31 decembrie 2027 și s-a angajat să aplice diferite măsuri de combatere a fraudei în domeniul TVA în acest sector. Se preconizează impunerea unei obligații privind plățile fără numerar și a unui instrument specific de urmărire care va contribui la controlul mai eficient al tranzacțiilor și al proceselor de producție, iar în cele din urmă, până în 2026, autoritățile naționale intenționează să introducă cerința de facturare electronică pentru tranzacțiile B2B pentru societățile înregistrate în Republica Letonia. Având în vedere situația de drept și de fapt neschimbată, se propune, prin urmare, prelungirea măsurii de derogare, permițând astfel Letoniei să aplice în continuare această măsură de derogare până la 31 decembrie 2026. Până la expirarea acestei derogări, Letonia ar trebui să poată pune în aplicare alte măsuri convenționale la nivel național pentru a monitoriza circulația materialelor, plata TVA și conformitatea persoanelor impozabile, ceea ce ar sprijini combaterea și prevenirea fraudei în materie de TVA în sectorul lemnului.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Derogări similare de la articolul 193 din Directiva TVA au fost acordate și altor state membre, și anume Portugalia[8], România[9] și Lituania[10].

---

6 JO L 322, 18.12.2018, p. 20–21.
7 JO L 13, 20.1.2022, p. 49–50.

Măsura propusă este, prin urmare, în concordanță cu dispozițiile existente din Directiva TVA.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

- **Temei juridic**

Articolul 395 din Directiva TVA.

- **Subsidiaritate (în cazul competențelor neexclusive)**

Având în vedere dispoziția din Directiva TVA pe care se întemeiază propunerea, principiul subsidiarității nu se aplică.

- **Proporționalitate**

Decizia se referă la o autorizare acordată unui stat membru la cererea acestuia și nu constituie o obligație.

Având în vedere domeniul de aplicare limitat al derogării, măsura specială este proporțională cu obiectivul urmărit.

- **Alegerea instrumentului**

Instrumentul propus: decizie de punere în aplicare a Consiliului.

În conformitate cu articolul 395 din Directiva TVA, o derogare de la dispozițiile comune în materie de TVA este posibilă numai cu autorizarea Consiliului, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei. O decizie de punere în aplicare a Consiliului este instrumentul cel mai adecvat, deoarece poate fi adresată unui singur stat membru.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Consultări cu părțile interesate**

Prezenta propunere se bazează pe o cerere înaintată de Letonia și se referă doar la acest stat membru.

- **Evaluarea impactului**

Propunerea de decizie de punere în aplicare a Consiliului autorizează Letonia să aplice în continuare mecanismul de taxare inversă în cazul tranzacțiilor de pe piața lemnului. Situația pe care s-a bazat derogarea inițială persistă. Letonia susține că, în pofida faptului că a existat o

---

[8] Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1592 a Consiliului din 24 septembrie 2019 de autorizare a Portugaliei să introducă o măsură specială de derogare de la articolul 193 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, JO L 248, 27.9.2019, p. 67-68.

[9] Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1593 a Consiliului din 24 septembrie 2019 de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2013/676/UE de autorizare a României să aplice în continuare o măsură specială de derogare de la articolul 193 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO L 248, 27.9.2019, p. 69-70).

[10] Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1920 a Consiliului din 4 decembrie 2018 de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2010/99/UE privind autorizarea Republicii Lituania de a prelungi aplicarea unei măsuri de derogare de la dispozițiile articolului 193 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO L 311, 7.12.2018, p. 34-35).

reducere a numărului de cazuri de fraudă care implică TVA și de evaziune în domeniul TVA de pe piața lemnului de la introducerea procedurii de taxare inversă, riscul nu este eliminat.

Măsura a fost autorizată anterior prin Actul de aderare[11] din 2003, în special capitolul 7 punctul 1 litera (b) din anexa VIII la acesta, și prin Decizia 2006/42/CE[12], în temeiul celei de a șasea Directive 77/388/CEE, aplicabile la momentul respectiv. Cu toate acestea, de-a lungul timpului, frauda din sectorul lemnului a ajuns să includă tranzacții care nu făceau obiectul procedurii de taxare inversă a TVA. De exemplu, tranzacțiile legate de produse secundare din lemn. În consecință, domeniul de aplicare al procedurii de taxare inversă a TVA a fost extins, pentru a reduce posibilitățile de fraudă. În plus, începând cu 1 ianuarie 2020, destinatarul lemnului trebuie să plătească bunurile primite, iar beneficiarul serviciilor trebuie să plătească serviciile prestate utilizând mijloace de plată fără numerar. Aceste modificări au fost efectuate pentru a standardiza cerințele privind plățile în toate cazurile în care se aplică procedura de taxare inversă, sporind astfel eficacitatea măsurii care vizează combaterea fraudei în materie de TVA.

Letonia susține că prelungirea măsurii de derogare este necesară pentru a combate frauda din sectorul lemnului.

Sectorul forestier este una dintre pietrele de temelie ale economiei Letoniei. În 2022, cifra de afaceri netă declarată a comercianților din sectorul lemnului a reprezentat 7,4 % din cifra de afaceri netă totală declarată în conturile anuale, și anume 6,3 miliarde EUR. Valoarea exporturilor sectorului forestier în 2023 a fost de aproximativ 2,3 miliarde EUR, reprezentând 12,4 % din exporturile totale ale țării, în timp ce numărul de persoane angajate în acest sector în 2022 a fost de 41 400, respectiv 4,8 % din numărul total de angajați din economia națională.

Piața lemnului din Letonia este dominată de comercianți și furnizori individuali de dimensiuni mici și mijlocii (reprezentând peste 90 % din numărul total de întreprinderi din sector), care cumpără sau vând lemn și furnizează sau beneficiază de servicii conexe.

La începutul anului 2024, numărul persoanelor impozabile din sectorul lemnului era de 11 713. Potrivit autorităților letone, în 2023, alte 13 063 de persoane fizice își desfășurau activitatea în sectorul lemnului, cu un venit total de 219 milioane EUR.

Prelungirea acestei măsuri nu va avea un impact negativ asupra valorii totale a veniturilor din TVA colectate în etapa consumului final și, ca atare, nu afectează resursele proprii ale Uniunii provenind din TVA.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Propunerea nu are nicio implicație pentru bugetul UE.

---

[11] JO L 236, 23.9.2003, p. 33.
[12] JO L 25, 28.1.2006, p. 31.

5. ALTE ELEMENTE

Propunerea este limitată în timp.

2024/0300 (NLE)

Propunere de

DECIZIE DE PUNERE ÎN APLICARE A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2009/1008/UE de autorizare a Republicii Letonia în vederea aplicării în continuare a unei măsuri de derogare de la dispozițiile articolului 193 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată[1], în special articolul 395 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Decizia 2006/42/CE a Consiliului[2] a autorizat Letonia să aplice o măsură specială de derogare de la articolul 21 alineatul (1) litera (a) din Directiva 77/388/CEE a Consiliului[3], constând în desemnarea destinatarului drept persoana căreia îi revine obligația plății taxei pe valoarea adăugată (TVA) pentru furnizarea de lemn sau prestarea de servicii conexe, până la 31 decembrie 2009. Prin Decizia de punere în aplicare 2009/1008/UE a Consiliului[4], Letonia a fost autorizată, prin derogare de la articolul 193 din Directiva 2006/112/CE, să continue să desemneze destinatarul lemnului sau al serviciilor conexe drept persoana căreia îi revine obligația plății TVA în cazul tranzacțiilor de pe piața lemnului, până la 31 decembrie 2012 (denumită în continuare „măsura specială”). Potrivit ultimei modificări a Deciziei de punere în aplicare 2009/1008/UE, autorizația respectivă urmează să expire la 31 decembrie 2024.

(2) Prin scrisoarea înregistrată de Comisie la 2 mai 2024, Letonia a solicitat autorizația de a continua să aplice măsura specială. Odată cu scrisoarea respectivă, Letonia a transmis un raport privind aplicarea măsurii speciale.

---

1 JO L 347, 11.12.2006, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj.

2 Decizia 2006/42/CE a Consiliului din 24 ianuarie 2006 privind autorizarea Letoniei în vederea aplicării în continuare a unei măsuri de derogare de la dispozițiile articolului 21 din A șasea Directivă 77/388/CEE a Consiliului privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri (JO L 25, 28.1.2006, p. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2006/42(1)/oj).

3 A șasea Directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri - sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (JO L 145, 13.6.1977, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1977/388/oj).

4 Decizia de punere în aplicare 2009/1008/UE a Consiliului din 7 decembrie 2009 de autorizare a Republicii Letonia în vederea aplicării în continuare a unei măsuri de derogare de la dispozițiile articolului 193 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO L 347, 24.12.2009, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2009/1008/oj).

(3) În conformitate cu articolul 395 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2006/112/CE, Comisia a informat celelalte state membre, prin scrisoarea datată 3 septembrie 2024, și Italia, prin scrisoarea din 4 septembrie 2024, cu privire la cererea înaintată de Letonia. Printr-o scrisoare din data de 5 septembrie 2024, Comisia a informat Letonia că deține toate informațiile necesare pentru a analiza cererea.

(4) Potrivit Letoniei, piața lemnului, care este unul dintre cele mai importante sectoare ale economiei sale, este deosebit de sensibilă la frauda în domeniul TVA, deoarece este dominată de un număr mare de mici operatori locali și furnizori individuali. Natura pieței și a întreprinderilor implicate a condus la fraude în domeniul TVA, considerate de autoritățile fiscale letone ca fiind dificil de controlat. Pentru a combate acest abuz, autoritățile fiscale letone au introdus mecanismul de taxare inversă pentru plata TVA în cazul tranzacțiilor cu lemn, care s-a dovedit a fi foarte eficace și a redus semnificativ frauda de pe piața respectivă, potrivit raportului prezentat de Letonia.

(5) În general, derogările se acordă pe o perioadă limitată, pentru a se putea evalua dacă măsura specială respectivă este sau nu adecvată și eficace. Derogările acordă statelor membre timpul necesar pentru a introduce alte măsuri convenționale la nivel național pentru a monitoriza circulația materialelor, plata TVA și conformitatea persoanelor impozabile, ceea ce ar combate problema respectivă până la expirarea măsurii de derogare, făcând astfel ca o prelungire a derogării să fie inutilă. O derogare care permite utilizarea mecanismului de taxare inversă este acordată numai în mod excepțional pentru anumite domenii unde se observă fraude și constituie un mijloc de ultimă instanță.

(6) Letonia s-a angajat să aplice diferite măsuri de combatere a fraudei în domeniul TVA în acest sector. Aceasta intenționează să impună o obligație privind plățile fără numerar și un instrument specific de urmărire care va contribui la controlul mai eficient al tranzacțiilor și al proceselor de producție. În plus, până în 2026, autoritățile naționale intenționează să introducă cerința de facturare electronică pentru tranzacțiile B2B pentru societățile înregistrate în Letonia.

(7) Prin urmare, înainte de expirarea prelungirii măsurii speciale prevăzute în prezenta decizie, Letonia trebuie să poată pune în aplicare alte măsuri convenționale de combatere și prevenire a fraudei în materie de TVA pe piața lemnului, astfel încât să nu mai fie necesară o altă prelungire a măsurii speciale.

(8) Este necesar așadar ca Letonia să fie autorizată să aplice măsura specială doar până la 31 decembrie 2026.

(9) Măsura specială nu va avea un impact negativ asupra resurselor proprii ale Uniunii provenind din TVA.

(10) Prin urmare, Decizia de punere în aplicare 2009/1008/UE trebuie modificată în consecință,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Articolul 2 din Decizia de punere în aplicare 2009/1008/UE se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 2

Prezenta decizie se aplică până la 31 decembrie 2026.”

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Letonia.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Preşedintele